

СЛУЖБА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ: ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ

На певному етапі розвитку підприємство може досягнути такого рівня розвитку, коли виникає потреба у створення служби внутрішнього аудиту. Якщо невеликі підприємства вирішують дане питання доволі просто, оскільки мають обмеження фінансового характеру та висувають обмежений перелік завдань, то для великих підприємств цей процес доволі складний та потребує узгодження значної кількості питань, зокрема і організаційного характеру.

Для обґрунтування підпорядкованості служби внутрішнього аудиту на підприємстві, визначення її взаємозв'язків з іншими структурними підрозділами необхідним є чітке представлення можливих варіантів її організації. Переважна більшість підприємств дотримується одного з таких способів (табл. 1).

Таблиця 1

Способи організації служби внутрішнього аудиту на підприємстві

№ з/п	Спосіб організації		Характеристика	Основні випадки впровадження
1.	Створення служби внутрішнього аудиту, що функціонує на постійній основі	Інсорсинг	До складу служби внутрішнього аудиту залучаються виключно штатні працівники підприємства. Ці штатні внутрішні аудитори підпорядковуються напряму керівнику служби внутрішнього аудиту	Доцільно для великих підприємств, діяльність яких характеризується різноманітністю
2.	Створення служби внутрішнього аудиту із залученням зовнішніх фахівців	Косорсинг	Виконання внутрішніх аудиторських перевірок відбувається, як штатними працівниками, так і з залученням зовнішніх фахівців	Доцільно застосовувати у разі недостатньої чисельності штатних працівників, їх недостатньої кваліфікації для виконання конкретних перевірок, вузькопрофільних завдань
3.	Залучення зовнішніх фахівців	Аутсорсинг	Функції внутрішніх аудиторів, повністю передані зовнішнім фахівцям (аудиторські фірми, зовнішні аудитори) на короткостроковій чи довгостроковій основі	Для підприємств, що мають нескладну організаційну структуру; керівництво підприємств прагне до зниження витрат на оплату праці

Вибір конкретного способу організації служби внутрішнього аудиту залежить від багатьох чинників, зокрема розмір підприємства, обсяг та види діяльності. Враховуючи їх, керівництво визначає економічну доцільність обрання кожного варіанту та здійснює свій вибір, який обов'язково повинен бути зазначений у внутрішньому розпорядковому документі по підприємству, зокрема це може бути наказ про проведення внутрішнього аудиту, в якому регламентуються функції, обов'язки, права суб'єкта здійснення внутрішнього аудиту, визначити порядок взаємодії внутрішніх аудиторів та залучених фахівців. За умови вибору першого способу доцільно також видати окреме положення про структурний підрозділ.

Розглянуті способи організації служби внутрішнього аудиту впливають на визначення її організаційного статусу та функціональних зв'язків в системі управління підприємством. Врахування рекомендованих ситуацій для впровадження того чи іншого способу забезпечить ефективність організації та сприятиме належному проведенню внутрішнього аудиту.